

Udenrigsministeriet

Folketingets Europaudvalg

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>

Bilag	Sag/ID Nr.	Enhed	Dato
	2018-23858	JTEU	3. februar 2020

EUU alm. del – endeligt svar på spørgsmål 111 fra Morten Messerschmidt stillet den 7. januar 2020 til udenrigsministeren

Spørgsmål

Ministeren bedes oversende en liste over de sager, der har været indbragt for EU-Domstolen efter artikel 8 i protokol 2 til TEUF vedr. anvendelsen af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet.

Svar

Protokollen om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet (protokol nr. 2) blev i sin nuværende form indført med Lissabontraktaten, der trådte i kraft den 1. december 2009. Artikel 8 i protokol nr. 2 fastslår, at EU-Domstolen har kompetence til at træffe afgørelser vedrørende retsakters overtrædelse af nærhedsprincippet i sager, der anlægges i henhold til artikel 263 i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde om annullationssøgsmål.

Udenrigsministeriet fører ikke sine egne lister over sager for EU-Domstolen målrettet nærhedsprincippet.

Til brug for besvarelsen har Udenrigsministeriet foretaget en række søgninger i EU-Domstolens database over retspraksis, Curia. Der er således foretaget følgende søgninger: 1) en søgning på henvisninger i retspraksis til protokol nr. 2 ved brug af protokollens CELEX-nummer, 2) en fritekstsøgning på protokollens navn, og 3) en fritekstsøgning på ”nærhedsprincippet” i sagstypen ”annullationssøgsmål”, da artikel 8 i protokol nr. 2 henviser til denne sagstype.

Der er i forbindelse med disse søgninger ikke fundet henvisninger til artikel 8 i protokol nr. 2, ligesom ingen af ovennævnte søgemetoder har givet et udfald, der med sikkerhed identificerer alle relevante sager vedrørende anvendelsen af nærhedsprincippet.

Udenrigsministeriet har i forbindelse med udarbejdelsen af svaret rettet henvendelse til Kommissionen med henblik på at afklare, om der udarbejdes en opgørelse over sager anlagt ved EU-Domstolen i henhold til artikel 8 i protokol nr. 2. Det ses ikke at være tilfældet.

Kommissionen udgiver årligt en rapport om nærhedsprincippet. Heri redegøres blandt andet for væsentlige afgørelser fra EU-Domstolen vedrørende nærhedsprincippet, herunder sager anlagt efter artikel 263 i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde, der regulerer EU-Domstolens kompetence til at prøve lovligheden af EU-retsakter.

Udenrigsministeriet har på baggrund af Kommissionens rapporter udarbejdet nedenstående liste over væsentlige sager for Retten og Domstolen siden ikrafttrædelsen af protokol nr. 2, som er af betydning for anvendelsen af nærhedsprincippet.

Liste over væsentlige sager vedrørende anvendelsen af nærhedsprincippet
Sag C-288/11 P, Mitteldutsche Flughafen

Domstolen bekræftede i dom af 19. december 2012, at nærhedsprincippet ikke finder anvendelse på statsstøtteområdet, hvor Kommissionen har enekompetence.

Sag C-221/10 P, Artegoda

I dom af 19. april 2012 fastslog Domstolen, at nærhedsprincippet og kompetencereglerne mere generelt ikke afføder individuelle rettigheder, hvorfor en overtrædelse af disse regler ikke i sig selv medfører ansvar uden for kontraktforhold for EU og EU's institutioner.

Sag T-31/07, Du Pont de Nemours m.fl. mod Kommissionen

I dom af 12. april 2013 fremhævede Retten, at nærhedsprincippet kun finder anvendelse på områder, som ikke falder under EU's enekompetenc.

Sag T-526/10, Inuit Kanatami m.fl. mod Kommissionen

Retten fremhævede i dom af 25. april 2013, at nærhedsprincippet finder anvendelse for EU-foranstaltninger, der er baseret på artikel 114 i TEUF om harmonisering af national lovgivning vedrørende det indre markeds funktion, for så vidt som denne bestemmelse alene giver EU enekompetence til at fjerne hindringer for det indre markeds funktion og

ikke en enekompetence til at regulere økonomiske aktiviteter i det indre marked.

Sag C-508/13, Estland mod Parlamentet og Rådet

I dom af 18. juni 2015 fastslog Domstolen, at prøvelsen af retsakters overholdelse af nærhedsprincippet skal foretages for retsakten som helhed og ikke for de enkelte bestemmelser. Domstolen præciserede endvidere, at nærhedsprincippet ikke har til formål at begrænse EU's kompetence på grund af situationen i de enkelte medlemsstater, men alene stiller krav til, at det vurderes, om den påtænkte foranstaltning bedre kan gennemføres på EU-plan. Endelig bemærkede Domstolen, at begrundelsespligten i forhold til nærhedsprincippet ikke kræver særlig begrundelse for de enkelte tekniske beslutninger, idet det er tilstrækkeligt at angive det formål, der i det væsentligste forfølges i den givne retsakt.

Sag T-461/13, Spanien mod Kommissionen

Retten bekræftede i dom af 26. november 2015, at nærhedsprincippet ikke finder anvendelse på revision på statsstøtteområdet.

Sagerne C-358/14, Polen mod Parlamentet og Rådet, C-477/14, Pillbox og C-547/14, Philip Morris

Domstolen fandt, at for så vidt angår retsakter med et dobbelt formål, som det i sagen omhandlede direktiv, der forfulgte det dobbelte mål om den rette funktion af det indre marked samt et højt sundhedsbeskyttelsesniveau, skal den indbyrdes afhængighed af disse mål tages i betragtning ved vurdering af overholdelsen af nærhedsprincippet. Selv hvis målet om højt sundhedsbeskyttelsesniveau bedst kunne forfølges på nationalt plan, ville dette medføre uens regulering i medlemsstaterne, hvilket ville være i modstrid med formålet om den rette funktion af det indre marked. Således kunne retsakten med rimelighed skønnes bedst at kunne opnås på EU-plan og var derfor i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Sag T-28/16, Tyskland mod Kommissionen

I dom af 3. april 2017 fandt Retten, at selvom rollefordelingen mellem Kommissionen og medlemsstaterne i en given retsakt medfører, at medlemsstaterne overlades udarbejdelsen af nationale regler, er Kommissionen uanset forpligtet til at undersøge, om medlemsstaterne faktisk opfylder deres forpligtelser, uden at dette tillægger Kommissionen beføjelse til at pålægge bestemte regler i forhold til den nationale lovgivning.

Sag T-122/15, Landeskreditbank Baden-Württemberg – Förderbank mod Den Europæiske Centralbank

Retten bekræftede i dom af 16. maj 2017, at nærhedsprincippet ikke finder anvendelse på områder, hvor EU har enekompetence, hvorfor det ikke er relevant at vurdere dets overholdelse, herunder om foranstaltningen kunne have været gennemført på national plan.

Sag C-151/17, Swedish Match AB

Domstolen bekræftede i dom af 22. november 2018, at retsakter, der forfølger et dobbelt formål, ikke indebærer en overtrædelse af nærhedsprincippet, selv hvis det ene formål bedre kunne nås på nationalt plan, når den indbyrdes afhængighed af de to formål medfører, at regulering på nationalt plan i forhold til det ene formål ville stride mod det andet formål.

Med venlig hilsen

Jeppe Kofod